

HALDUN İLKDOĞAN

EN YÜKSEK TEPE

GENÇ
T
TİMİS

GİRİŞ

MAVEL KASABASI

Kasaba, karlı ve soğuk bir gecenin derin ıssızlığında uykunun kollarına teslim olmuştu. Yukarı doğru eğimlenen sokağın ucunda, aniden beliren bir silüet telaşla hareket ediyordu. Uzaktan net seçilemese de birer birer sokak aydınlatmalarıyla ilgilendiği anlaşılabilirdi. Ağır ağır yürüyor, aydınlatmaları bir bir söndürerek yolun bitimindeki küçük meydana doğru ilerliyordu. Yere kadar uzanan pelerin palatosu kardan dolayı yarıya kadar ıslanmıştı ve onu oldukça iri gösteriyordu. Elinde, sarı ve parlak bir sıvıyla dolu uzun bir kap taşıyordu. Her adımında, bir gölge tarafından takip ediliyormuşçasına tedirgin bir hava vardı.

Sokak boyunca kayalıklara oyulmuş evlerin bahçelerini kontrol ederek devam etti. Kasabanın tüm ışıklarını söndürdükten sonra meydanın ortasında, yüksek bir kaide üzerine yerleştirilmiş, havada asılı halde dönen hafif parlak

kürenin yanında durdu. Elindeki uzun kutuyu kaldırıp içindeki sıvıdan içmek üzereyken, aniden dokuz numaralı evin bir odasından parlak yeşil bir ışık süzüldü. Kaynağı tahmin edilemez bir aydınlık oluşmuştu. Işığın güçlü şiddeti odanın duvarlarında titriyor, pencerenin önündeki kar yığınlarına yansırıyordu.

Adam kutuyu indirip homurdanarak eve doğru yöneldi. Paltosunun başlığı yüzünü gizliyordu; sadece çenesinin titreşimiyle sakallarından düşen buz kristalleri göze çarpıyordu. Kutuyu yere bırakıp eve doğru gidecekti ki odadaki aydınlık yavaşça sönüp gitti. Bir an duraksayıp bekledi ancak ışık bir daha görünmedi.

Kutuyu sıkıca tutarak kaldırdı ve gözlerini evden ayırmadan üç büyük yudum aldı. Sıvının sarı ışıltısı sakallarında gezinirken, bedenine bir sıcaklık dalgası yayılmaya başladı. Kıyafetlerine yapışmış karlar buharlaşıp eridi. Sanki bedeninin etrafında bir sıcaklık halesi oluşmuştu. Yeniden kürenin yanına geldi, kararsız hareket ediyordu.

Çekingen iradesine hükmeden bir boş vermişlikle sağ elini kürenin altındaki kaidenin yan yüzeyindeki lav kuşu kemiğine koydu. Kaideden küreye kırmızı, ateş benzeri bir yayılım olunca, küre hızlıca dönerek yakın çevresini ısıtmaya başladı. Isınan hava, kaidenin dört yanındaki kanallardan akararak kasabanın dört bir yanına doğru süzüldü. Meydanın bitiminden ileri doğru uzanan bulutlar seyrelirken, aşağıda sayısız sırrı barındıran karanlık ve geniş vadi görünür oldu. İki yanında sıralanan tepelerin arasından ufka doğru uza-

nıyordu. Adamın durduğu yer, vadinin gökyüzüne en yakın tepesi olduğu için, her yer ayaklarının altındaydı.

Bulutlar tamamen çekildiğinde, cebinden eski bir tek göz dürbün çıkarıp vadide olağan dışı bir şey var mı diye incelemeye koyuldu. Bunun için fazla vakti yokmuş gibi hızlıca göz gezdirdikten sonra dürbünü tekrar cebine koydu. Sonra kutudaki sıvıyı küreye bir çırpıda boca etti. Küre sıvıyı emerken, sol eliyle kaidenin diğer tarafındaki kemiği kavradı. Kaideden doğan, ateşi andıran mavi bir akıntı, kürenin etrafını sardı. Küre hızını kaybedip durdu ve çehresi soluklaşarak ağır bir buz topuna dönüştü. Kürenin civarındaki hava aniden dondurucu bir soğukluğa kavuştu. Kaidenin kanallarından kasabanın dört bir yanına buz buharı sızıyordu. Adam titremeye başladı, paltosunun uçlarından başlayan kristalleşme her yerini saracak şekilde genişlerken, vadi bütün gizemiyle giderek silikleşti. Sonunda, öncekine göre daha belirgin bir bulut kütlesi vadinin üzerine bir perde gibi binerek görünürlüğünü kapattı. O sırada kasaba da yoğun sis tabakasıyla örtülmüştü.

Küre, içindeki sıvının parıltısını dışarı doğru yansıtmaya başladığında, adam elini çekti. Derisi, eskisine göre canlılığını yitirmiş ve buruşmuştu. Kutudaki sıvıya parmağını daldırıp dilinin altına sürdü. Bedeni tekrar normal vücut sıcaklığına döndüğünde, kürenin yanından ayrılıp yukarı doğru eğimlenen sokağa doğru hareket etti. Yürürken belindeki ipe taktığı küçük, tiz sesli nefrikayı¹ kancasından çekip

1 Nefrika: Boynuzun içine ağaç lifinden yapılmış ince bir yayın gerilmesiyle tiz frekanslı ses üreten ve maddenin rezonansı (tınlaşımıyla)

çıkardı. İnce ucundan nefesini üflediği anda, nefrikadan çıkan vızıltı sönmüş sokak aydınlatmalarının ışıklarını yeniden canlandırdı. Adam sokağın devamında, sislerin içinde çözülen varlığıyla gözden kayboldu...

ile molekülleri harekete geçirebilen üflemeli, yaylı bir çalgıdır. Daha çok maddeleri uyarak canlandıran etkisi için kullanılsa da, iletişim kurmak amacıyla da kullanılmaktadır.

1. KISIM

BÖLÜM I GÖRÜNGÜ KRİZİ

Bahçe kapısı, soğuk rüzgârın etkisiyle sert bir şekilde kapandı. Sıra, bileklerindeki ağrıya daha fazla dayanamayıp elindeki su dolu ahşap kovayı yere bıraktı. Hızla boyun bağını çözüp paltosunu omuzlarından kaydırarak divanın üzerine attı. Uzun saçlarını aceleyle boynunun sağ tarafına topladı. Dizlerine kadar çektiği çizmelerindeki kar, salonun ahşap zeminine beyaz lekeler halinde dağılmıştı. Hoşnutsuz bir ifadeyle başını salladı ve eteğinin kabarık yerinden tutarak ellerini kuruladı. Duvarda içlerine lav yumurtaları² yerleş-

2 Lav yumurtası: Lav kıyılarında bulunan ve tuz kayalarına değen lavların soğuk şoka uğramasıyla oluşan yumurtalardır. Sıcak lavlar arasındaki İki aylık kuluçka süresinin ardından içinden yavru bir lav kuşu çıkar. Lav yumurtaları kuluçka sürelerini tamamlamadan toplandığında, kırılmadığı sürece içindeki ısı yıllarca durur ve insanlar bu ısıyı ısıtmak için ve ocaklarında yemek pişirmek için kullanırlar. Yumurta kırıldığında ise sarı, parlak lav yumurtası özü açığa çıkar, bu öz de aydınlatmalarda kullanılır.

tirilmiş kapalı bölmelere yaklaşarak ellerini yumurtaların sıcaklığına doğru uzattı.

“Lema,” diye seslendi Sira, “Odanda boş boş durmak yerine bana biraz yardım etsen?”

Kapı yavaşça aralandı, “Efendim anne,” dedi Lema. Üzerinde bol gelen soluk beyaz geceliği vardı ve gri, kül rengi saçları yüzüne yapışmıştı; belli ki yeni kalkmıştı.

“O gözlerinin hali ne böyle? Gece hiç uyumamış gibisin. Yeni mi uyandın sen?”

“Evet, gece pek uyku tutmadı.” dedi Lema, bir eliyle saçını karıştırırken, “Ben de bir şeyler yazıp çizdim işte, sonra da dalmışım. Sabah, Tos saçlarımı çekiştirip ince gagasıyla kafamda bir delik açmaya çalışana kadar uyuyordum. Yemi bitmiş, ondan huysuzluk çıkarıyordu.”

Sira, Tos’un adını duyunca istemsizce yüzünü buruşturup Tos’a karşı duyduğu rahatsızlığı gizleyememişti. Tos, Lema’nın birkaç ay önce ormanın içinde bulunduğu küçük, tostoparлак, mavi bir kuştu. Yerde acıyla ciyaklarken fark etmişti onu; kanatları henüz tam gelişmemişti. Yaralı olduğu için de onu ormanın vahşiliğinde bir başına bırakmaya gönlü razı olmamış, yanına almıştı. Evde onu “toparlacık, tostoparlacık, toparlacık tos.” diye melodik bir mırıldanmayla sevip dururken bir süre sonra adı Tos olarak kaldı.

“O kuşu eve getirmene bir şey dememiş olsam da bu konuda hâlâ son kararımı vermiş sayılmam,” dedi Sira, soğuktan kıpkırmızı olmuş burnunu lav yumurtalarının sıcaklığına yaklaştırarak ısınmaya çalıştı.

Lema, gözlerinde tatlı bir parıltı ve yüzünde gülümsemeyle, “Kıskanma, Tos bir gün seni de sevecek.” dedi göz kırparak.

Tos her seferinde Sira’ya saldırgan davranıyordu, bu da Sira’nın içten içe sevilmediğini hissetmesine ve sinirlerinin bozulmasına neden oluyordu.

Sira, ayazdan katılaşmış yüz kaslarından dolayı oluşan çarpık bir gülümsemeyle başını önüne çevirdi. “Dışarıda keskin bir soğuk var. Kar yağmaya devam ediyor ama hava ayaza kesmiş. Biraz daha dışarıda kalsam farkında olmadan parmaklarım kovanın kulpuna yapışacakmış gibi hissediyorum.” dedi, parmaklarının uyuşukluğu geçsin diye ellerini hızlıca sallıyordu.

“Abartmasan mı? Altı üstü kar yağdı işte. Zaten her mevsim kasaba buz gibi. Soğuğa alışmış olmalısın artık.” kapı eşiğinden salona doğru yürüdü Lema, “Bunu ben alırım, sen ısın.” diyerek kovayı mutfığa taşıdı. Kulpun örgülerinin arasına sıkışan kar hissedilir derecede dondurucuydu; içi titredi, “Uff, gerçekten soğukmuş.” diye sızlandı.

Kovayı bıraktıktan sonra mutfak dolabının kapaklarını ve çekmeceleri açıp içlerini kurcaladı. Sonra Sira’ya, “Tos’un yemini nereye koydun? Bulamıyorum yine.” diye sordu.

Sira, Lema’ya dik dik bakarak, “Kuştan önce kendini beslemelisin. Bu gidişle yakında bir deri bir kemik kalacaksın. Ben senin yaşlarındayken bir yürürdüm, yeri inletirdim hanımefendi. Senin gibi genç bir kız dirençli olmalı, güçlü kuvvetli olmalı.” dedi.

Lema henüz on beş yaşındaydı ve insanların üzerine yüklenen tanımlarla arası pek iyi sayılmazdı, “Belki de dirençsiz, güçsüz, kuvvetsiz olmak istiyorum. Bence asıl sorun olduğum şeyde değil, ‘olmalı’ ya da ‘olmak zorunda’ ile biten cümlelerde. İnsan her şeyi olabileceğinin farkında olmalı.”

Sira kendini sorgulanmış hissetti, cümlelerine çeki düzen verme ihtiyacı duymuştu, “Yaşına göre büyük laflar bunlar ama haklısın da sanki,” diye başıyla abartarak onayladı sözlerini, “İnsan doğmayı başarmışsa zaten güçlüdür,” dedikten sonra ikisi de bir ağızdan söyleyip, “Gerisi, kendi çabasının karşılığıdır.” gülüştüler.

Aralarındaki sohbet, Mavel kasabasının çok uzaklarındaki büyük şehir Esfehan’ın ozanlarının ve alimlerinin atışmasını andırıyordu.

“Ahhh!” diye iç geçirdi Sira, “Biz burada çalışalım ozanlar, alimler laf üretsinler anca.”

“Küçümseme, bir kelimeleri bazen çok şey anlatabiliyor. Ben seviyorum,” dedi Lema, dolabın bir kapağını daha açarak, “Offf, Tos’un yeminin yerini sürekli değiştirmesen, bulamıyorum yine.” diye sızlandı.

Sira çizmelerini çıkarıp mutfaktaki kiler dolabını açtı. Arkalardan sert, örgülü bir torba çıkardı. Torbayı tutuşuna bakılırsa, parmaklarının uyuşukluğu hâlâ geçmemişti.

“Akıl başka şeyle meşgulken gören göz kör olurmuş, seninki de öyle. Al bakalım, fazla saçma ama dikkat et.” dedi torbayı Lema’ya verirken.

“Aklım başka yerde değil, sadece zihnim biraz bulanık. Hem gözlerim görüyor işte, seni görebiliyorum bak.” diyerek yeşil gözlerini irice açtı Lema.

Sıra gülümsedi ve o da irileştirdi gözlerini, “Madem gözlerin iyi görüyor, yemi kendin bulsaydın ya.” dedi kelimeleri uzatarak ve ekledi, “Gerçek körlük gözde değil, akıldadır.” Sıra bir an için düşüncelere daldı, ama sonra dalgın bakışlarını sarsarak yine Lema’ya sataştı, “O yüzden aklını başına topla. Bak tekrar uyarıyorum, yemi dökme. Minicikler, toplanması zor oluyor.”

Lema gözlerini baygın bir şekilde devirip derin bir nefes aldı, “Tamaaam!” dedi, söz ağzından sanki gevşeyip yere akıyormuş gibi çıkmıştı.

Odasına girer girmez Tos’un yuvasında, duvara asılı kaplardan birine yem koydu. Tos iştahla yemini yemeye koyuldu. Lema, onun heyecanlı tavırlarını keyifle izlerken, bir kartopu büyük bir gürültüyle odanın camına çarptı. Meraklı adımlarla pencereye doğru ilerledi, dışarıda çılgınlar gibi kartopu oynayan çocuklara baktı. Kasabanın botanikçisi İssara’nın kızı Ania da aralarındaydı. Eskiden onunla çok iyi arkadaşlardı, birlikte geçirdikleri zamanları şimdi bile özlüyordu. Ancak kasabanın diğer çocukları gibi onunla da arası açılmıştı. Bu duruma abisi Gers’in büyük bir etkisi vardı. Lema hakkında çıkardığı ürkütücü söylentiler, çocukların ondan korkmasına neden olmuştu. Ania, Gers’in safsatalarına pek kulak asmıyordu ama Gers, ona Lema’yla görüşmemesi için baskı yapmış ve onları birbirlerinden uzaklaştırmayı başarmıştı.

Yatağına oturup, dirseğini pencere pervazına dayadı ve yumruğu yanağında uzun süre dışarıdaki çocukları izledi. Gözleri, oyun oynayan çocukların neşesiyle doldu. Sanki yanlarındaymış gibi gülümseyerek oyunlarına ve şakalaşmalarına tepki veriyordu. Çocukların coşkusu, içindeki yalnızlık hissini biraz olsun unutturmuştu.

Sira çağırdı, “Tatlım, kahvaltı hazır! Gel de karnını doyur.”

Lema güzel bir rüyadan uyanır gibi sığayıp, “Tamam anne, üzerimi değiştirip geliyorum hemen.” diye karşılık verdi. Çocuklara son bir kez bakıp, kalın ahşap elbise dola-bını açtı. İçinden ince iplikle dokunmuş kazağını ve kaba dikişli deri pantolonunu alıp giydi.

Sira pirinç tohumlarını patlamaları için ocağına koymuştu. Isındıkça etrafa yayılan nefis koku, insanın iştahını kabartıyordu. Lema kokuyu aldığı anda, büyük bir iştahla havayı içine çekti ve beklemeden mutfağına geçip masaya oturdu.

Tohumlar patlamıştı. Sira, tavadan alıp kâselere doldurdu, üzerine bir miktar süt ekleyip biraz da kahve serptikten sonra masaya getirdi.

“Bugün işim başımdan aşkın. Önce şu kapıdaki karları küreyip yolu açmam lazım. Yani, yardımına ihtiyacım var.” dedi kâseleri masaya bırakırken.

“Postaları ne zaman ayıracaksın?” Lema kâsedeki kahve zerrelere sütün yüzeyinde oluşturduğu çizgilere bakıyordu. Çizgiler canlıymış gibi sürekli hareket ediyordu.

“Aslında bugün onları yetiştirebilsem iyi olur,” dedi Sira, işin yorucu olacağı daha şimdiden yüzüne yansımıştı, “Mair gideli bir hafta oldu, postalar hâlâ depoda duruyor.”

“Babam bir sonraki ay mı gelecek yine?” diye sordu Lema, lezzetli piring tohumlarını afiyetle mideye indirirken.

Mair postacıydı. Kasabanın diğer yerleşimlerle olan iletişimi sadece onun aracılığıyla sağlanıyordu. Her ay kasabaya bir kez gelir, gönderilmek üzere hazırlanan postaları alır ve birkaç gün içinde geri dönerdi. Ancak, bazen geri dönüşü birkaç ayı bulabiliyordu. Sira, Mair’in getirdiği postaları kişilere göre ayırır, Lema’nın yardımıyla kapı kapı dolaşır kasabalılara teslim ederdi.

Sira, ağzında lokma varken, “Emin değilim, muhtemelen.” dedi. Lokmasını yuttuktan sonra ekledi, “Siz konuşmadınız mı giderken?”

Lema göz ucuyla Sira’ya bir bakış atarak, “Konuştuk da bazen son anda değişebiliyor ya,” dedi ve tekrar kâsedeki kahvelerin hareketlerine daldı.

Sira, Lema’nın bakışlarında bir durgunluk fark etti, dikkatini ona verirken, kelimeler önemsizce döküldü ağzından, “Yolculuğunun süresini etkileyecek bir şey söyleyen olmadı. Bir sorun yaşamazsa vakitlice gelir.”

Sira, kâsesini ve kaşığı masaya bıraktı, “Lema,” diye seslendi endişeyle, “İyi misin?” içindeki huzursuzluk artarak büyüyordu.

Lema, cansız bir “Hııı hı!” ile karşılık verince, Sira’nın kuşkuları arttı.

“Heyy! Kiminle konuşuyorum ben. Düzgün cevap ver bana,” diye çıkıştı Sira, Lema’yı konuşturarak bir terslik olup olmadığını anlamaya çalışıyordu.

Sira’nın sesiyle Lema, “İyiyim ben, bir şeyim yok,” dedi sakince, ama gözleri buğulanmıştı.

Sira, yanlış görmüş olmayı umarak sessizce Lema’yı izledi. Lema, kâsesindeki son pirinç tohumlarını kaşıkladı. Geriye kalan kahve ve sütü içmek için kâseyi havaya kaldırdığı anda, kahve zerreleri hızla hareket etmeye başladı. Bakışları kahve çizgilerine kenetlendi. Çizgiler bir dağılıyor, bir toplanıyor, sanki bir ritmi takip ediyorlardı. Zerreler çizgileri oluşturdukça, Lema ruhu bir girdaba kapılmışçasına kendini kâsedeki kahvenin içine çekiliyormuş gibi hissediyordu. Bedeni giderek uyuşuyor, hissizleşiyordu. Göz bebeğinin siyahı hızla genişleyerek gözlerinin yeşil rengini kapladı ve büyümeye devam etti.

Birkaç saniye içinde, gözleri tamamen siyah bir boşluğa dönüştü. Panikle etrafı görebilmek için gözlerini kocaman açtı. Elleri titriyordu, göğsünden gelen hırıltılar boynunun kasılmasıyla birleşti, nefes almakta zorlanıyordu. Elindeki kâse masaya düştü, içindekiler etrafa saçıldı. Her şey göz açıp kapayıncaya kadar olmuştu. Sira, yerinden fırlayıp düşmesin diye Lema’yı tutmaya çalışırken Lema karanlık bir sonsuzluğun içine doğru çekildi...